

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR.)
Telefon szám 16.

Felelős szerkesztő: **SOÓTHY GYULA.**
LAPTULAJDONOS
AZ ERDÉLYI RÓM. KATH. IRODALMI TÁRSULAT

ELŐFIZETÉSI ARAK:
Egész évre — — — — — 8 kor
Félévre — — — — — 4 „
Negyedévre — — — — — 2 „
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Szent-István.

Ha valamikor búsan szállt az ének magyar szívből az ég felé Szent Istvánhoz, akkor épen napjainkban van okunk arra, hogy felzokogva keressük Szent István országát, a nagy és dicső Magyarországot.

Magyarország a nagy és dicső nincs sehol; csak a megalázott, a meggyengült, a lenézett Magyarországot ismeri a világ és mi is úgy ismerjük hazánkat, mint az örökös párttusák színhelyét.

Nem ilyen Magyarországot gondolt Szent István és nem ilyen állapotokat hagyott örökségül szeretett nemzetére. Hanem a nemzet megféleldeztet Szent István végrendeletéről, megfeledezett szent István törvényeiről, elhagyta nagyságának biztos alapját, a keresztény erények gyakorlását és ma ott állunk, hogy azok, kiknek kezébe az ország sorsa van letéve, még Isten 7-ik parancsát is csak akkor tartják magukra nézve kötelezőnek, ha annak áthágását tanuk nélkül nem eszközölhetnék.

Az erkölcsi romlottság aztán érezteti mindenütt rettenetes pusztítását.

Nincs idealizmus az embereken. Nagy tettekre nem lelkesedik senki. A becsületes emberek törekvését cinikus mosolygás hüvös szele fagyasztja meg. Intézményeket mindenki mástól vár, de azokat létrehozni senki sem segít.

Ebből az erkölcsi nihilizusból rendszer eszközökkel nincs szabadulás. A Mindenható azonban jobban szereti a magyart, semhogy oly dicső múlt után ily diestelen véggel pusztulni engedje. Rendkívüli eszközökkel akar jobb belátásra bírni. Évről-évre elemi csapásokkal akar észretéríteni.

Figyelmezteti a tudósokat, hogy minden tudományuk, a technika minden haladása, a táviró, vasút, repülőgép, telefon stb. nem elég arra, hogy csak egy félórai szép időt varázsoljon elő a sok esőtől agyonáztatott országnak.

Megindul a levegő, melynek hiányát 1 percig sem tudnók kibírni és egy pár órá alatt tönkre tesz 27 községet. Megindul a víz, melynek áldásait, gyógyhatásait, a növények és állatok, emberek életére gyakorolt hatásait egyhamar el sem tudnók képzelni és pár nap alatt tönkreteszi az ember egész évi fátalalmának gyümöl-

csét. Elviszi a házukat lakóikkal együtt, elviszi a nyáját pásztorral együtt. Ez a esodálatosan áldást hozó víz pár nap alatt átka lesz a földnek.

Megindul a föld és elpusztul egy virágzó város, maga alá temetve lakóinak nagyrészét; eltólnak helyeikről a hegyek és az emberek saját falujukat föl nem ismerik.

Betegség, inség, halál fenyeget mindenütt. A tudósok kutatják mindenek az okát, szépen, tudományosan megfejtik, hogy miképen keletkezik a szélvész, milyen erővel, milyen irányban halad, de gondosan kerülik a jó Isten nevét.

Az árvizek eredetének okait is szépen kimutatják, honnan jött a csapadék, mennyi volt a csapadék átlagos mértéke, de itt is gondosan kerülik a jó Isten nevét.

A nemzetiségek feltámadnak a magyar ellen, a magyar a magyar ellen. Egyik azt hiszi, hogy a magyarság érdekeit védi és még sulyosabb terhet rak a magyarra. A másik azt hiszi, hogy a magyarság érdekeit védi, és azonosítja magát azokkal, kik a magyar államot megkárosították. A harmadik a magyarság érdekének védelmében saját előnyeit keresi. Mindezeknek

TÁRCA.

A faluban még harangszóra hallgatnak.

Irta: Gyopár.

Mélyes nagy igazság ez, amelyen örülnünk és szomorkodnunk is kell. Egy kissé megnyugsunk, hogy a falu még hallgat a harangszóra, hogy akár harmatos hajnalon munkába induló vagy a leereszkedő alkonyban hazatérő falu népe meghallja a harangszót, elnémul dalos ajka, engedi lelkét magasba szállni a harangszóval és imádkozik. Hogyne örülnének ennek, hogyne ujjonganának az egyszerű szivek vallásosságának e szép megnyilatkozásán? De hogy szomorkodunk is, az azért van, mert látjuk az érem másik oldalát is —, hogy csak a falu hallgat a harangszóra, csak a falu maradt meg valóságos tradíciójával, régi eszmekörénél, mely oly harmonikus és nyugodt, mint a föld zöldülő vetése és oly erős, mint a rög.

Az új eszmék térfoglalásával kapcsolatban sokat beszélnek ma a falu népéről. Nem azokat az új eszméket értem, melyek boldogítanak, melyek ha újak is, nem

olyanok, hogy bántanak a multat s romok felett a talajuk. Azokról van szó, melyeket kisajátítottak, melyeknek fanatikus hirdetői vannak, melyek ősi hagyományok s minden ellen törnek, melyek valamiképen is áthidalják a jelent a multtal — a multban az ösök hitével. Liberalizmus, radikálizmus, kommunizmus a fejlődést, a haladást hirdetik, pedig nem szolgálhatják a haladást, mert a jövőndő épületéből kihagyták azokat az alapköveket, melyeken a mult felemelkedett. Tömegekre van szükségük, mert tömeg és sokaság nélkül csak meárok víz nélkül. De vajjon a demokráta radikálizmus medre mindig víz nélküli lesz-e? — Nem! Már ma sem az. Benne hőmpölyög a társadalom mostohasága által belesodort szegény proletárság, a kihasznált vagy félrevezetett városi iparos munkásság, szóval mindazok, kiket nem kötött le más eszköz, melynek vonzó és kötő ereje erősebb lett volna e nemzetközi irányzatokkal.

Váratlanul legnagyobb ellensége a radikális szociálizmusnak a falu népe. Ő a legszámottevőbb ebben az országban, nélküle oly mozgalmat, mely széles rétegre terjedne, nem lehet indítani. Mert amíg belegyökeresedett régi eszmevilágába,

amíg az ösök jó fia, s amíg a falu igaz lelke dobban meg benne, addig semmi sem bonthatja meg ezt az erős egyformaságot — mert a faluban még harangszóra hallgatnak: s ameddig harangszóra hallgatnak, addig van a falu népének életfilozófiája, mely megtanítja a mindennapi kenyer értékre-adójára, kíséri a bölcsőtől a sírig, megérteti vele a természet tanítását, a természetét — melyhez minden idege — szive-lelke fűzi.

Kiknek a falu népének e puritán tartózkodása, azt mondják: a falu népe nem érett meg e modern eszmék befogadására. Tényleg nem érett meg. A nép életbölcsősége, ösztönszerű élelátása, a vele született konzervatívizmus készíti őt arra, hogy túlságos nagy óvatossággal fogadjon minden újat annál is inkább, mert minden életidegszála a multhoz köti. Ha a faluban hallgatnak a harangszóra, ez jeleníti a keresztény világnézet érvényesülését a falu népére. S hogy ez az érvényesülés mennyire fontos nemcsak a vallási életre, hanem a gazdasági életre is, nem kisebb ember, mint Majláth József gróf, az ismert szociológus is állítja. Mert hála Istennek, széles e hazában a kisbirtokok birtokosait nem csupán a föld köti a föld-

Oberbauer A. Utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41.
A legjobb hírnévnek örvendő és legrégebbi egyházi szerek, ruhák, zászlók. stb. gyára. — Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve.

és társaiknak és minden magyarnak szól az Ur into szöze. Szent István tanítását — a keresztény kinyilatkoztatást — tanuljátok; Szent István törvényeit — a tíz parancsot — tartsátok meg és akkor nagy lesz ismét, dicső lesz ismét Magyarország. Ellenkező esetben országtokra küldöm jövőben is a vizek áradását, a szélvihar rombolását, a termés hiányát. Békét kerestek és nem fogtok találni, hanem sóhajtozok és én nem foglak meghallgatni. Azért még egyszer intek benneteket magyar népem. Szent István példáját kövessétek, Szent István szellemében éljétek, akkor virágos kert lesz ismét híres Pannónia.

A budapesti tizedik kereskedelmi oktatásügyi nemzetközi kongresszus.

Jó z s e i kir. herceg fővédnökségével, a közoktatásügyi és kereskedelemügyi miniszterek, valamint Budapest székesfőváros határozott erkölcsi és anyagi támogatásával, folyó évi augusztus 31-étől szeptember 5-éig Budapesten fog megtartani a tizedik kereskedelmi oktatásügyi nemzetközi kongresszus.

Az ily kongresszusoknak az a célja, hogy a szakoktatás függő kérdéseit folytatódólagos megvitatás alapján tisztázzák.

Eddig már kilenc kongresszus volt és pedig: Bordóban kétszer, Párisban kétszer, Londonban, Antwerpenben, Velencében, Milánóban és Bécsben egyszer-egyszer.

Legfontosabb az eddigi és ezutáni kongresszusok között ráknézve a Budapestre összehívott X-ik kongresszus. Ide sereglenek a világ minden részéből a legkiválóbb szakférfiak. Itt cserélik ki egymással tudásuk legjavát. Világgá viszik az

itt szerzett impresszióikat. Kívánatos tehát, hogy ezen a kongresszuson minél nagyobb számban résztvegyenek a hazai szakemberek és mindazok, akik a kereskedelmi oktatás iránt érdeklődéssel viselkednek.

A kereskedelem képezi a nemzetek közgazdasági életének vérkeringését s minél szabályosabb, tökéletesebb ez; annál egészségesebb, letelehetőbb amaz.

A kereskedelem minél magasabb szintre való emelése tehát közérdek és így közérdeklődés tárgyát is kell, hogy képezze.

A lezajlott keleti események folytán újra szervezkedett Balkán-államok széles területű új piacok gyanánt kínálkoznak, amelyekért versengenek az összes európai államok. Magyarországnak, amely közvetlen szomszédos a Balkánnal, elől kell járnia a versenyzők között. Ezt csak úgy teheti, ha megszerzi az erre való képességeket.

Meg kell tehát ragadni minden alkalmat, amely erre kínálkozik. Így meg kell ragadni a kongresszus nyújtotta alkalmat is, hogy a kereskedelmi ismeretek öregbítésén kívül, kedvező alkalmul szolgál új ismeretek, összeköttetések létesítésére.

Vegyenek részt ezen a kongresszuson úgy azok, akik az oktatásügy terén apostolkodnak, mint azok is, akiket a kereskedelemhez érdeklődéssel fűz s főképp a külfölddel kereskedelmi összeköttetésben vannak, vagy ilyen összeköttetést keresnek.

A kongresszus a saját szabályzata alapján jár el, amelyből kiemeljük a következőket:

A kongresszus előadásának és tárgyalásának nyelve a magyaron kívül a francia, német, angol és olasz. — Az előadásokat eredetiben egész terjedelmükben és a többi nyelven kivonatban, már előze-

oly következetes az ősök hitéhez. Keresztény életfilozófiája ragyogja be életét az Istenházban szent megilletődés közben s otthon családja között is, könnyebben törlik az ugar s talán nem is olyan keserű a nyomorúság kenyere.

De hátha belenyul e fehérhalu kis házak szinte romantikus életébe a nyomor, a szükség? S ez az, ami fáj, ami fenyeget. Lassan, de mégis szemmelláthatólag csúszik ki népünk lábai alól a talaj, amire egész élete van építve. Pusztul a magyar föld! . . . , és mit jelentene ez egyebet, mint azt, hogy ezzel együtt dül romba a magyar ember lelkében mindaz, ami a földdel kapcsolatos volt — minden. Évtizedek verejtékével öntözött földjének búcsút mond, az útszélen látja magát, s összeroppan benne egy egész világ — a mult. Eddig ott volt mellette földje, kis háza, most előtte inteteget a szükség, a nyomor. A falu fia talán utoljára hallgat a falu harangszavára, hogy annál mélyebb, nagyobb legyen a seb, amit a szakadás okoz. Megkísébebedett bizalommal, tépázott reményekkel megy oda, ahol kenyér van, a városba. Odaadja izmait, idegeit, mindenét s kenyeret adnak érte. — Harangzó? — nem hallszik, hanem a gyarak kültölése annál inkább.

Bizony nem a bogárhátú kis kunyhó világa ez!

De vajon csak izmait, idegeit, erejét

tesen megkapják a kongresszusi tagok. — A tárgyalás fontosabb mozzanatait tolmácsok közvetítik. — Egy-egy előadás husz percnél, egy-egy hozzászólás és az előadó zárszava tíz percnél tovább nem tarthat. — Csak a napirenden levő kérdések tárgyalhatók, amelyekről csak elnöki engedély mellett lehet eltérni.

Minden kongresszusi tagnak szavazati joga s a napirenden levő kérdésekhez hozzászólási joga van. — Minden tag megkapja a kongresszus nyomtatványait és annak egyéb járandóságait.

Tagsági díj egyenként 10 korona, testületektől, intézetektől 50 korona, melyek ezért két képviselőt küldhetnek.

A tagsági díj a kongresszus pénztárosaéhoz: L é v a y István igazgató úrhoz küldendő Budapestre, VII., Thökölyút 48—50.

A kongresszus 1913. augusztus 31-én délelőtt 10 órakor kezdődik és szeptember 5-én délben záródik. — A megnyitói és az országos magy. kir. zeneakadémia nagytermében fog megtartatni.

A résztvenni kívánók bővebb tájékoztatásért forduljanak a kongresszus ügyvezető elnökéhez: dr. Schack Béla felsőkereskedelmi iskolai főigazgatóhoz, Budapest, VIII. Vas-utca 11.

Igen nagy örömmel szolgálunk, ha ezen a nevezetes kongresszuson hazarésziünk érdemileg lenne képviselve.

Sz. Szakács Péter,
ker. és iparkam. utazár.

Értesítőink.

(Folytatás.)

Az osztályozásban nincs meg mindennél az egyöntetűség. Némelyik tanár túlságosan szigorú mértéket alkalmaz s nem igyekszik a többi tanárral összhangzásba

adja oda a nagyvárosban az ily falusi tragédia embere? Nem, hanem a sok heterogén elemből összetett városban otthagyja bizó, becsületes hívó lelkét is. Kenyér és lakásinség, a nagyváros szegény embert suitó nyomorúsága veszi körül, ugyanazon helyen látja a nagy inséget, ahol a túlbőséget — kiáltó ellentétben s lassan kiképződik az új ember — a proletár — az elkeseredett s rossz irányba vezetett munkás. Sötét kép, de igaz kép.

A helyzet kettős: elveszett a föld, s elveszett a hit. Meg kell örizzünk számára a keresztény világnézetet, de mivel legnagyobb érdekei földjéhez vannak kötve, meg kell mentenünk a földet s a földdel együtt konzervatívizmusát. Ez a feladat első része. A második és nehezebb: a munkás osztály anyagi és erkölcsi helyzetének felemelése. — „Nemcsak azt hiszem és vallom — mondja a nagy Ketteler — hogy a munkásosztálynak ügyei szorosan és mélységesen belső összefüggésben vannak a kereszténységgel, hanem hogy csak akkor és annyiban fognak segítséget hozhatni — t. i. a segítő törekvések — a mily bensőségesen függnek össze a kereszténységgel“.

Segítsünk, dolgozzunk, mert a kath. Egyház fiáról, keresztény testvéreinkről, mert véreiről van szó.

hozni eljárását. Ilyenkor a túlságos szigorúság a jegyek megállapításában nem mutatja a való igazságot a tudás mértékét illetően. Mert egy tanuló esetleg jobban tudhatja pl. a földrajzot, mint a történelmet, mégis megtörténhetik, hogy ebből jelest, amabból pedig jót kap, ami bizonyos rezignációt idéz elő a tanulóban, s a tanárnak megszerzi a szigorú, vagy éppen a félelmes jelzöt, tárgya iránt pedig ellen-szenvet kelt. Nagyon kell vigyázni arra, hogy a tanuló emiatt el ne veszítse munkakedvét. Tessék megfigyelni, mi érdekli a legjobban a beiratások alkalmával az ifjúságot. Ki lesz az osztályfőnök? Ki fogja a németet, a latint, a természetrajzot stb. tanítani? Huj, csak ez ne, csak az ne! Mert tudják, hogy ez vagy az nagyon szigorú, hogy ennek vagy annak senki sem tud jelesre felelni. Aztán nem tapasztalták-e a tanár urak, hogy egy-egy diák a feleletre való felhíváskor — mint mondani szokták — annyira zavarba jön, hogy képtelen csak egy szót is szólani. Zavarba jött, helyesebben mondva megjéjt. Óvatosan tehát a szigorúsággal. Kétélű a fegyver.

E megjegyzéseket különben a maguk egészében nem akarjuk vonatkozásba hozni az alábbiakkal.

Az érdemsorozaton végigtekintve, megállapíthatjuk, hogy ifjúságunk tanulmányi előmenetele általában kielégítő. Magaviselet dolgában sincs okunk aggodalomra. Feltűnő azonban, hogy Csíkszeredában a vallástánból 390 t. közül 105 tanulóban van elégsége, holott Gyulafehérvárt 379 közül csak 42-nek. Kolozsvárt meg éppen 10 tanuló kapott elégtelen. Más tárgyaknál az ilyesmin nem akadunk fön, de a vallástán feltett tárgyunk, annak nemcsak jókedvű tanulását, hanem lehetőleg teljes tudását is kívánjuk. A vallástánból is, mint a többi tárgyból, az elégséges legtöbbször annyit jelent, hogy a tanuló éppen hogy sejt valamit az anyagból, hiszen tudjuk, hogy olykor egy hajszál választja el az elégséget az elégtelentől. Az elégséges tehát egyéb tárgyból sem valami nagy eredmény, de a vallástánból éppen nem az. S az elégtelen? Az már ugyancsak sajnálatraméltó és szomorú jelenség.

Mutatkozik aztán itt-ott más tárgyak tanításának eredményében is nehezen érthető eltérés. Brassóban például az I. osztályban a természetrajzból jelest kap 5, elégtelen szintén 5 tanuló, ellenben Gyulafehérvárt ugyanabban az osztályban ugyanazon tárgyból jeles érdemjegyre van 23-nak, elégtelen pedig egy sem kapott. A földrajz Brassóban a II. osztályban elégtelen 12-nek, jeles 4-nek, holott a latinból 9 elégtelen és 6 jeles van. Kérdezhetnők, hogy a földrajz mióta nehezebb tárgy a latinnál.

Ezekből világos, hogy itt az osztályozásban nincs egyöntetűség. Szélsőséges van. Ami — úgy hisszük — nem előnyös a tanügyre. Pedagógiai szempontból határozottan káros, mert az érdemjegy ilyformán ráijesztő eszközzé válik s nem lesz jutalma, esetleg kiténtetése a kifejtett szorgalomnak.

Székelnyudvarhelyt a matematikából 28 elégtelen van. Más tárgyakhoz viszonyítva ez is sok. Egy tárgyból legtöbbször Csíkszeredában buktak (37).

A magaviseletet illetően legtöbb szabályszerű van Brassóban (60). Ebből egy-magára a VII. osztályra 17 esik. Csíkszeredában 5 tanulót kevésbé szabályszerű magaviselettel büntettek. Kettő közülük VII., három IV. oszt. tanuló. Általában igazgatói megrovásban, szabályszerű és kevésbé szabályszerű viseletben főképp a IV. és VII. oszt. tanulók részesültek.

* * *

Az értesítőkben kerestük a nyomát annak, hogy az elmúlt évben mit tett az iskola a közte és a szülő ház közt anynyira szükséges egyetértő fel fogás és működés előmozdítása és biztatása érdekében. Majdnem semmit. A nagy nekibuzdulás, amely néhány évvel ezelőtt a család felvilágosítása s nevelési irányelveinknek való megnyerése végett megindult, úgylátszik, szünfőlben van. Az idén nem voltak szülői értekezletek. Azt himé az ember, hogy megszűntek az okok, amelyek ezen értekezletek megtartását eddig szükségessé tették. Most már — úgy-e — nem járnak a diákok színházba, moziba? Ugy-e, megértették a szülők ezeknek veszedelmeit, s nem küldik oda fiaikat, hanem eltöltik onnan? Nemde, most már igazán vigyáznak a szülők gyermekeik erkölcsi épségére s nem hagyják, hogy naphosszat esatangoljanak az ő tudtok nélkül?

Mégis jó volna megnézni egy nyári mozielőadást. Majdnem úgy fest, mintha a fél iskola oda volna áttelepítve. A diákok egy része a szülők tudtával, más része anélkül jelenik meg ott. Aztán ezek a nyári mozik egy cseppet sem válogató-sak. Tele vannak ledérséggel, könnyelműséggel. Üzlet az egész s a mozi-tulajdonos, mialatt rongja a közönség izlését és erkölcsi belátását, serényen ismételteti, hogy csak alkalmazkodik hozzá.

A szülői értekezletek tehát korántsem váltak fölöslegessékké. De mit érünk vele, ha ezt csak a kézdívsárhelyi gimnázium tanári kara látja be? Kézdívsárhelyt nemcsak a szülőket, hanem a szállásadókat is összegyűjtötték az iskolai falai közé s ott közösen, fesztelenül érintkezve megállapították azokat a főbb szempontokat, melyekre a családi nevelésnek ki kell terjeszkednie. Sőt a pontokba foglalt javaslatokat ki is nyomtatták és megküldötték minden szülőnek tájékoztatás és ahhoz tartás céljából. Talán érdemes lesz ezeket itt is közölni.

1. Az iskola részéről kibocsátott napirend mellett legyen meg a tanulóban házi rendje is. Tudja a szülő, hol van és mivel foglalkozik gyermeke.

2. Örkdjenek a szülők, hogy gyermekeikben a játékosztön szenvedélylyé ne fajuljon; fokozzák a munkakedvet, korlátozzák a mulatság utáni vágyat; rendszeres szoktatással, hajthatatlan akaraterővel neveljék az abstinencia iránt való fogékonyságot s ebben járjanak elől jó példával.

3. Gondolják meg az egyes színdarabok és mozielőadások káros hatását; azért ne vigyék a szülők, de ne is engedjék gyermekeiket veszedelmes, szellemi fejlettségüknek meg nem felelő, demoralizáló előadásokra. Ha nincs, kire hagyni a serdülő ifjút, hozzanak áldozatot, maradjanak honn ők is. Elvárja az iskola,

hogy még abban az esetben is, ha a szülők akarják színházba vinni gyermeküket, ez engedélyt kérjen az osztályfőtől, akinek hatásköre, hogy a darab minősége szerint megadja az engedélyt, vagy elutasítja a kérelmet.

4. Mivel az iskola gondoskodik az ifjúság magánolvasmányairól, más munkák, esetleg kétes értékű könyvek olvasását ne tűrjék meg a szülők; gondjuk legyen az újságokra, hogy belőlük ne merítsen gyermekük olyan ismeretet, melyet meg nem emészthet, sőt amelynek később kárát vallja.

5. Bár a táncoktatásban az iskola a testi ügyesség és illem nevelő eszközét látja, a táncban való jártasság megszerzését a szülői házra bízza és ajánlja, hogy ezt az oktatást minél korábban végeztesse, mert ha már felsőbb osztályos a tanuló, a tánctanulás könnyen tanulmányainak és erkölcsi magaviseletének rovására történik.

6. A tanulók könnyelmű óramulasztását gátolják meg minden erővel, a szülők vagy helyettesik ne adjanak könnyedén mulasztást igazoló bizonyítványokat, mert a megszagottatott leckeórát bénítják a didaktikai és pedagógiai munkásság eredményeit.

7. Keressék fel a szülők a tanárokat; a heti fogadó órákon beszéljék meg bizalmasan a tanuló érdekébe vágó oktatónelvi tényezőket és alkalmazásukat. Ismerjék személyesen, közelről azt a testületet, melyre legdrágább kincsüket bízták. Az év vége felé rohamosan jelentkező szülői látogatás rendszeren gyanus és eredménytelen is.

Ezekre kívánja a kézdívsárhelyi tanári kar ráirányítani a szülők figyelmét. Nem lehet eléggé hangsúlyozni ez elírás fontosságát és helyességét. Sokféle körülmény teszi indokolttá a szülői értekezletet. Ezek közt nem utolsó az sem, hogy a szülőekkel való beszélgetés kapcsán a tanár egész más világításban látja a tanuló helyzetét, közelebb jut lelki világának megismeréséhez és megértéséhez, minek következtében a nevelő-művész alakítása, teremtő munkája sokkal sikeresebb és tökéletesebb lehet.

(Folyt köv.)

Censor.

Az Oltáregyleti igazgatók figyelmébe. Felhívom a főkegyetek vezetőit, hogy a központhoz intézendő kérvényeiket legkésőbb szeptember hó végéig küldjék be.

Csak azokat vesszük tekintetbe, a honnét a tagsági díjat évről-évre rendszeren bekioldították. Azért jelezni kell e körülményt a kérvényben.

Első helyen a legszükségesebb tárgyakat kell jelezni.

A második helyen a kevésbé szükségesekeket.

Tekintetbe kell venni, hogy nekünk más forrásunk nincs, mint a bekioldított tagsági díj.

A hol nincs Oltáregylet — onnét ne is folyamodjanak.

Szeptemberen túl bekioldított kérvények adacta tétetnek.

A központi igazgatóság.

IRODALOM.

Értesítés. A Kovrig Tivadar által alapított szamosújvári örmény kath. árvatelepyintézetben a folyó évben két alapítványos hely van üresedésben. Akik ezen alapítványos helyre pályázni óhajtanak, keresztlevel, szegénységi bizonyítvány (mely az illetékes örm. kath. lelkész vagy ilyennek nemlétében az illetékes róm. k. lelkész által aláírandó) a szülőknek vagy atyáknak illetve anyáknak elhalálozási bizonyítványa, orvosi bizonyítvány, újraoltási bizonyítvány és iskolai bizonyítvány (ha az árva már járt iskolába) felszerelt kérvényeiket Szamosújvárt Bárány Lukács tb. kanonok, főesperes-plebános úrnál 1913. augusztus hó 31-ig nyújthatják be.

A XII. országos katolikus nagygyűlés védőségét újabban dr. Hajdu Tibor pannonhalmi főpátp fogadta el Zichy János grófnak, mint a nagygyűlést előkészítő bizottság elnökéhez intézett következő levél kíséretében:

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Ur!

A folyó évi november hó folyamán tartandó XII. Országos Katolikus Nagygyűlés felajánlott védőségét kész örömmel és őszinte köszönettel elfogadom. A nagygyűléssel kapcsolatos kiadásokra egyidejűleg 200 koronát küldöttem az Országos Katolikus Szövetség címére.

A nagygyűlés fontos munkájára Isten áldását kérve, vagyok mély tisztelettel Nagyméltóságodnak alázatos szolgálója dr. Hajdu Tibor s. k., pannonhalmi főpátp.

A katolikus intézmények címtárának eddig megjelent 1—15. számát az Országos Katolikus Szövetség mint kefelelyenomatot a pótlások és kiegészítések eszközésére az egyes egyházmegyék esperesi, illetve plebániái hivatalainak szétküldötte. Miután a helyesbített füzeteknek csak egy része érkezett vissza, tisztelettel kéri a szövetség a főtisztelendő esperes, illetőleg plebánus urakat, hogy a javításra szorult és már kiegészített füzeteket lehetőleg sürgősen az Országos Katolikus Szövetség (IV. Ferenciek-tere 7. III. lépcső I. 9.) visszaszármaztatni szíveskedjenek.

Egy magyar fürdőből. Magyar fürdővendég: „— Micsoda dolog az? Mikor én magának csengetek, maga azt kiabálja: Bitté? Ha magyar kenyeret eszik, akkor beszéljen magyarul. Ide többet én ugyan nem jövök. És most füzetek. Volt én nekem egy gáblí, egy krigli és egy zalczstángli.“

A gyeplőrángatásról a lónál. A lovak gyeplőjének rángatása akárhány kocsinak megrögzött, csunya szokása. Nem ütközünk ugyan meg rajta annyira, mint az irligmatlan ostorozáson, pedig a lovaknak a gyeplővel való rángatása kegyetlenebb kínzás, mint az ostorcsapás. A gyeplő rángatása miatt akárhányszor kisebesednek a ló szájszögletei, és ezt a sebes, felette érzékeny szájat metsző fájdalommal éri minden újabb rángatás. Gondoljuk el, minő nagy kínzás annak az acélzablának napjában százszor és százszor ismételt rángatása.

Kicsoda minékünk Krisztus? A napokban kaptam ezt a könyvet, mindjárt ahogy kikerült a nyomdából, melynek dícséretére válik a könyv külseje, világos, tiszta, szép betűi.

Nagybőji szentbeszédeit foglalta könyvbe Wimmer Károly veszprémi székesegyházi succentor. Főpásztorának, báró Hornig Károlynak ajánlja könyvét a szerző.

Munkáját ily fejezetekre osztja az író: „Krisztus a kezdet és a vég“, „Krisztus a mi Istenünk“, „Krisztus ami útunk“, „Krisztus a mi igazságunk“, „Krisztus az élet szerzője“, „Krisztus az élet közvetítője“, „Krisztus a keresztről uralkodik“. Nemcsak erős, biztos hittel szól ezekről, hanem sok tudással és lelkiismerettel. Nagyon szépen magyarázza a szeretet fogalmát, mely Krisztus előtt a legnagyobb önzés volt az emberi szívben s csak önző célokat ismert. Beszél az emberi lélek mindenfajta erkölcsi tévedéseiről és a Krisztus nélküli élet szociális, társadalmi tüneteiről. Wimmer Károly könyve nem ítélt, csak tanít és irányítja az életet magasabb cél felé.

A könyv bolti ára 1 korona 20 fillér.

CSARNOK.

A mi öreg tanítóink.

(Folytatás.)

1872-ben a csiki általános egylet, melynek legszorgalmasabb, legtevékenyebb tagja volt, őt ajánlotta kitüntetésre, mi a miniszter által kiutalt 200 korona jutalomból állott.

Buzgó és törekvő kertész volt. Szép konyha- és gyümölcsös kertje ritkította pártját. Ablaka, ajtóeresztéke a legszebb és különféle virágokkal díszlegetek. E téren kifejtett szorgalmáért a miniszter 1873-ban különféle kertészeti- és oltóeszközökkel jutalmazta meg.

1877-ben Buzás Mihály esperes, ki a tanügynek igaz barátja, lelkes pártolója volt s annak előmozdítására áldozatot sem szűnt hozni „Az egytanító vezetése alatt álló, de több osztályú iskolában mikép eszközölhető a fegyelem?“ címen pályatételt tűzött ki 5 forint pályadíjjal. E díjat is ki nyerhette el más, mint B. János, akinek legkedvesebb foglalkozása a tanügyi értekezletek kidolgozásából állott.

Mint falusi tanító, kinek szegényesen szerelt iskolája volt, arra törekedett, hogy a munkáját könnyítse és a gyermekek előtt azt, mit előad, szemléltetvő s könyvebben elsajátíthatóvá tegye, maga állította elő a szükséges tanszereket. E buzgalma is jutalmát érte akkor, mikor 1878-ban a csikmegyei általános és a csiki róm. kath. tanítóegyesületek által rendezett „tanszer, háziipar- és gazdasági kiállításon“ az általa házilag készített természetani tanszerekért „elismerő“ s a Csikmegye és Csikszentmárton-Csekefalva községekről felvett térképeiért „kitüntető“ oklevelet nyert.

1879-ben az általános tanítógyűlésen, mint legjobb gyakorlati tanítást tartó

tanító 5 forint pályadíjra érdemesített. Ugyanekkor nyerte el Éltés Elek kir. tanfelügyelő által pályadíjjal kitűzött Bartalus: „Négyesdalok“ zsebkönyvét is, mint olyan, ki az énekkoktatásban leginkább kitűnt.

Mint kitűnő kertész javadalmát képező csekélyke földcsékén mintaszerűen gazdálkodott, kertjében gyümölcsöst alapított s abban tanítványait oktatta s velük a kertészetet megkedveltetni igyekezett. E téren felmutatott eredmények kitüntetésül 1882-ben Csikszentmárton és 1883-ban Gyergyószentmiklóson a megyei gazdasági egyesület által rendezett „gazdasági, állat- és termény kiállításokon“ egy-egy drb. cs. arany jutalom mellett „dicséző oklevelet“ nyert.

A kertészetnek úgy jóvedelmezőségét, mint a szép izlést tekintve édes testvére a méhészet. Tudta ezt öreg kartársunk is nagyon jól. Épen azért hozzá fogott a méhészethez és az ezzel való foglalkozása sem maradt eredmény nélkül. Ezért is jutalom érte, midőn 1901-ben a földművelésügyi miniszter többféle értékes eszközökkel megajándékozta.

Iskolai teendőin kívül kifejtett pártalan tevékenységével, szorgalmával mindenütt fel tudta kelteni a figyelmet s a tanítói állásnak tiszteletet szerzeni. Mint ilyen több egyesületek, a nép anyagi, erkölcsi és szellemi művelésére alakult egyletek tagjává választották s önzetlen munkásságát igénybe vették. Tagja volt a csikszéki tankerületi tanácsnak, az „Erdélyi Irodalmi Társulatnak“, a vármegyei gazdasági egyesületnek. A megyei általános tanító egylet, mint bizalmi férfiút, képviselőt, őt küldte föl az erdélyi róm. kath. tanítóegyesületek szövetségének alakuló gyűlésébe. A millenáris ünnepségek alkalmával Budapesten tartott Országos katolikus tanítói nagygyűlésbe mint bizalmi férfiával általa képviseltette magát s mint ilyen akkori főpásztor által kinevezetvéen, ott résztvett, miről 1897. évi tanítógyűlésen terjedelmes beszámolójában ünnepélyesen referált.

Midőn 1903. július havában tartott lelkigyakorlatok alkalmával az „országos magyar Cecilia egyesület“-nek erdélyi fiókegylete megalakult, az egyik alelnöki állással megtiszteltetett.

Munkásságát, eredményes szolgálatát a vallás- és oktatásügyi miniszter is elismerte, midőn a népnevelés terén szerzett kiváló érdemeinek jutalmául 1909-ben 200 korona személyi pótlékban részesítette s nyugdíjba vonulása alkalmával köszönetét és elismerését kifejezte. Ugyanekkor, 1910-ben a 15 évig viselt gazdasági tudósító tisztról történt lemondásakor, a földművelésügyi miniszter is elismerését és köszönetét nyilvánította. De a kartársak sem maradtak el szeretett vezérük, munkásuk iránti hála és elismerés lerovásában.

1895. október 17-én Csikszentmártonban 25 éves jubileuma alkalmával fényes ünnepséget rendeztek, ünnepelvén a tanítót s annak áldásos munkálkodását. Ez ünnepség alkalmával a gyergyói-, felsziki, sőt Háromszék megyéből a kézdiorbai róm. kath. tanítóegyletek küldöttsegei, valamint a helybeli és távol vidéki intelligencia jelenlétében egy monogrammal ellátott díszes és értékes valódi ezüst

írókészlettel ajándékozták meg tanítótársai. Ezzel akarták kifejezni hálájukat, elismerésüket azon férfú iránt, ki azelőtt negyedszázaddal az egyházkerületi róm. kath. tanítóegyletet megalakította s azt felvirágzásba juttatta és aki tevékenységével a tanítói állásnak dicsőséget, becsületet és tiszteletet szerzett.

Ugyanekkor részesült jutalmazásban irodalmi munkássága is, midőn a jubiláltat az általa szerkesztett s az erdélyi egyházmegyei katolikus ifjúsága előtt is kedvelt „Órangyal” c. ima és énekkönyv kiadója, Madách „Ember tragediájának” egy díspéldányával megtisztelte.

Tanügyi dolgozatain kívül említésre méltó irodalmi tevékenységet is fejtett ki.

Az említett „Órangyal” c. imakönyve 4 kiadást ért el. Továbbá a ker. kath. gyermekek számára „Ártatlanok órangyala” címmel ima- és énekkönyvet írt, mely kedveltségénél fogva nagy elterjedésnek örvend.

Megírta a „Ministráció” és „a szentmise alatti szolgálat módja” kis könyvecskéjét magyar betűkkel egy kisebb és egy nagyobb kiadásban.

Mint a tanítóegylet karnagya és kiváló zenész dalirodalommal is foglalkozott. Iskolai dallamszerzeményei 1863-ban „Népnevelők Lapja” II. évfolyamában, továbbá Bárány Ignác által szerkesztett „Iskolabarát” II. évfolyamában jelentek meg; míg egyházi ének dallamú szerzeményei a Kapossy-féle Énekeskönyvben és a Temesvárt 1809-ben megjelent s Hoos János által szerkesztett „Mária ország” című folyóiratban láttak napvilágot.

Nyugdíjas korában sem szűnt meg munkálkodni. 1911-ben a „Csiki Cantionale” 4. kiadását, mely azelőtt hangjegyek nélkül 3 kiadást ért el és teljesen elfogyott — P. Tima Dénes sz. Ferenc-rendőldozár, volt képezdei ének- és zenetanár munkatársának segítségével, ki a szövegrész javítását eszközölte — hangjegyekkel ellátva, újra szerkesztette.

Az 1912-ben megindult „Lourdes” havi folyóirat S. számában „A mi Lourdesi szűz anyánkhoz” szövegre írt s orgona kísérettel ellátva dallamra illetékes körökben dicsőre lett méltatva.

Működése alatt több lapnak állandó levelezője volt. Egyéniségét jellemzi az egyszerűség, szerénység és a jó szív. Mint tanító mintaszerű. Iskolájában pontos, lelkiismeretes, a gyermekkel való bánásmódja atyai. Pedagógiai tudását gyarapítani, mélyíteni folyton igyekezett. Még mint idős tanító is folyton művelte magát. Ha egy új szakmunka jelent meg, első volt, ki azt át tanulmányozta. Megalapította a tanítói könyvtárt s abban folyton búvárkodott folyton tanult.

Azonban minden jellemzésénél legjobban jellemezte őt főpásztor, midőn egy alkalommal a nagy nyilvánosság előtt a következő nyilatkozatot tette: „Minden tanítóba szeretnék egy Baka Jánost beoltani, hogy mindenki úgy és akként teljesítse kötelességét, mint ő”...

(Folyt. köv.)

Szerkeszti üzenetek.

- B. V. Ákosfalva.** Köszönjük a tudósítást.
P. D. Gysztmiklós. Intézkedünk.
B. I. Nagyág. Az ünnepről küldött tudósítást

megjarta Tapolcát. Innen a kérés. A lapot küldjük. Isten áldását kérjük új munkájukra.

Dr. E. F. Kolosvári. 1) Sziveskedjék a Szent-István-Társulathoz fordulni. (Bpest. VIII. Szentkirályi-u. 28) Ott megkapja. 2) Elkéset. 3) Kérdésére csak pár hét múlva tudnánk válaszolni.

M. M. Ujfalu. Az nem mindegy. Legyen csak türelemmel. Kevés. Legjobb a Zászlónk. Előfizetése 2 Kor. (Bpest. VII. Damjanich-u. 50 sz.)

P. K. Kovácsna. Örülünk, hogy lapunkat terjeszti. Buzgokodásért hálás köszönet. Sok sikert kívánunk údvös munkájához.

K. K. Csikssereda. Nagyon helyesen gondolkozik, de még stílus kezdetleges. Azonban ne csüggedjen. Itt is a gyakorlat sokat segít; azonban a tulzásoktól óvakodni kell. Most még nem közelíthet.

A. E. Hogy mi a véleményünk az ujkori költészet legfrissebb hajtásáról? Az, hogy a Hazafi Verei Jánosok az örök álomságosá folytán bejutottak az irodalom szentelt berkeibe és még nincs egy ór, ki korbacssal üzze ki őket onnan.

Pályázat.

A szóvatai róm. kath. templomnál a harangozó-sekrestyési állás lemondás folytán iredesedő jövőn, arra pályázatot hirdetek.

Harangozó-sekrestyés rendes fizetése a róm. kath. templom pénztárából havi előleges részletekben évi 300 korona (Háromszáz) természetbeni tisztességes lakás, 3 darab föld haszna, harangozásért a temetések alkalmával járó díjak, szentmise alapítványok után 6 korona 70 fillér évi kamat. Az összes évi jövedelem körülbelül 450 koronát megér. Ha valaki a kántori teendőkben járta, a kántorral kötött külön egyezség mellett, ezért külön díjazást nyer a teendők elvállalása arányában. Az állás leginkább ajánlható nyugalmazott kántoroknak vagy a teendőkhez értő helybeniló iparosnak. Kötelesség a harangozó és sekrestyési teendők végzése. A pályázatok folyó évi szeptember 15-ig a plebánia hivatalba, esetleges szolgálati bizonyítványokkal felszerelve, benyújtandók.

Gazda Dénes,
 esperes plebános.

588.—1913. végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti V. ker. kir. járásbírósnak 1913. évi 810. számú végzése következtében dr. Cseke Vince gyulafehérvári ügyvéd által képviselt budapesti cég Umrath és társa javára 823 korona 77 fillér s jár. erejéig 1913. évi június hó 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 610 koronára becsült következő ingóságok, ú. m.: 3 szőlőprés és 1 szőlőzúzó nyilvános árverésen eladatkak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbírósnak 1913-ik évi V. 506/2. számú végzése folytán 823 korona 77 fillér tőkekövetelés, ennek 1912. évi december hó 15 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 156 korona 96 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Magyarigenben adós lakásán le-

endő megtartására 1913. évi augusztus hó 27-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Gyulafehérvár, 1913. évi augusztus hó 12 napján.

Papp Károly,
 kir. bír. végrehajtó.

Sz. 640.—1913. vhtó.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvénytörvénynek 1913. évi 1517. számú végzése következtében dr. Springer Aladár helyi ügyvéd által képviselt Weisz Adolf kolozsvári cég javára gyulafehérvári lakos ellen 600 korona s jár. erejéig 1913. évi február hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 745 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: irodai és vívó berendezés, 1 írógép, 1 pénzszekrény, amelyek dr. Friedmann Ernő 150 korona, dr. Moskovits Emil 130 korona, Bratfield F. cég 571 korona 10 f., Kelemen D. és társa 189 korona 90 f., kolozsvári ügyvédi kamara 260 korona, dr. Dániel Béla 39 korona, Ursulesku Antal 834 korona, „Yost” írógép r.-t. 686 korona, Gritt Károly 301 korona 84 f., Horváth Jenő 123 korona 55 fill., Balla József 697 korona, Glück M. Ödön 86 korona 50 f., Aufrecht és Goldschmid 81 korona 60 f., Volváb József 54 korona, gyulafehérvári hitelszöv. 2981 korona 65 f. s j. kielégítésére is nyilvános árverésen eladatkak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbírósnak 1913. év V. 148/2. számú végzése folytán 145 korona 82 fill. tőkekövetelés, ennek 191— évi hó napjától járó —% kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen — kor. — fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, adósnak Szentmihály-utcai 1. sz. a. lakásán Gyulafehérvárt leendő eszközlésére 1913. évi augusztus hó 28-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitűztetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Gyulafehérvárt, 1913. évi augusztus hó 3 napján.

Szentmiklósy András,
 kir. bír. végrehajtó.

Öt hónap alatt
500.000
példány fogyott el

Megbecsülhetetlen könyvek aszszonyoknak, leányoknak egyaránt!!!

A könyvpiac szenzációja!

A háziasszony legnagyobb gondja, hogy mit főzzön holnapra? A legügyesebb háziasszony is gyakran zavarba jön ennél a kérdésnél. Ilyenkor, jó ha kéznél van a «Házartás Könyvtára», de hasznos akkor is, ha megakarjuk tudni, hogy mit is főzzön a háziasszony olyat, ami izletes, olcsó és egészséges.

„A háztartás Könyvtára”

a kipróbált ételreceptek valóságos kincsesbányája.

Szerkeszti: **Kürthy Emilné**
a «Házartás» c. asszonyújság szerk.

Eddig mejelentek: 1. Hus- és bőjtí levesek. 2. Levesbe való tészták és mellékételek. 3. Különféle előételek. 4. Tojás-ételek. 5. Marhaborju- és sertés-ételek. 6. Házi és vad szárnyasok. 7. Nyul-, őz- és egyéb vadhusok. 8. Halak elkészítése. 9. Különféle főzések. 10. Gyurott és kilótt tészták. 11. Élesztős tészták és rétesfélék. 12. Torták könyve. 13. Sós és édes mártások. 14. Édességek és cukorkák. 15. Apró sütemények. 16. Különféle italok. 17. Jóízű kenyérsütés. 18. Fagyaltok, krémek és kocsonyák. 19. Gyümölcs-befőzés. 20. Zöldség, uborka, stb. eltarítása. Egy-egy szám ára csak 20 fillér. Mind a 20 kötet ára bérmentve 4 korona. Egyes füzetek megrendelésénél elegendő a szám feltüntetése.

Az összeg előzetes beklúdsze ellenében megrendelhető:

SCHÄSER FERENC könyvkereskedésében.
GYULAFEHÉRVÁRT.

Sürgőnycim: „Walsergyár Lombutca Budapest”

Telefon: Budapest 95—50.

WALSER FERENCZ

Czégtulajdonosok: WALSER FERENCZ, WALSER JÁNOS, GYŐZŐ GYULA

Tűzoltásiszterek- és szivattyuk gyára harang- és fémöntöde

BUDAPEST, VI., Lomb utca 34.

Villamos megálló: Váczi út, Láng gépgyár.

GYÁRTMÁNYOK:

Tűzfeeskendők,
szerelvények és tömlők,
Tűzoltási személyszállító- és szerkocsik
Vízszállító kocsik, tömlőmotolák, létrák,
Mentőeszközök,
Tűzoltósági egyéni szerelvények,
Szivattyuk mindennemű célra,
Vízvezeteki szerelvények,

Házi-, gazdasági és ipari szivattyutelepek és vízvezetékek,
Ipari telepek tűzvédelmi berendezése,
Köztisztasági eszközök,
Közegészségügyi szerek,
Gőzfertőtlenítő készülékek
Ásványvíz emelő- és töltőkészülékek,
Harangok és harangálványok.

20—1—3

Két-három jó családból való gimnáziumi tanulót

szállás és teljes ellátásra elfogad

„**Kézdi János**”

gyulafehérvári róm. kath. tanító.
Értekezhetni lehet vele Szécsenyi-utca 19. sz. lakásán. Levélbeli megkeresésre készséggel válaszol. Kellő felügyeletről szigorúan gondoskodva van. 2—2

33

Templomok, oltárok, szószékek festését és aranyozását elvállalja a legjobb kivitelben és jutányos árban

URBÁNSZKY FÜLÖP műfestő

KOLOZSVÁR, Sörház-u. 2.

Költségvétést, új tervek készítését díjtalanul elvállalom. 13—33—52

Alkalmi vétel!

A vajdahunyadi szent Ferencz zárdaiban egy 8:3×4:25 méter nagyságú, csaknem új állapotban levő gyönyörű

FŐOLTÁR

(Mária mennybe vitele — Assumptio — olajfestményű képpel) és

SZÓSZÉK

féláron alul megegyezés szerint eladandó. — Az oltárról kívánatra a fényképet is küldik.

8—3—5

Hirdetések felvételnek a Püspöki Lyceumi könyvnyomdáiban Gyulafehérvár, Felsővár-tér. (Hungária szállodával szemben.)

Fleischer János

(Keresztény katolikus óg.)

egyházi ruha és reverenda szabó

PÉCS, Ferenciek-u. 9.

Évek hosszú gyakorlata képesít a legjobb szabású, minőségű és finoman kidolgozott reverendák és címádák, papi civil öltönyök előállítására. Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készítésére rendeztembe. Mindennemű egyházi ruhák: casulák, pluvialék velumok, baldachinumok, minisztráns ruhák zászlók, lobogók, karingek, álbák, kehelyruhák stb. készítenek.

Nem kell sem Budapestre sem Bécsbe menni. Üzletem versenyes minden pesti vagy bécsi céggel úgy szabással, mint ár és minőség tekintetében. Tessék meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón és jól eszközöltetnek. 11—33—52

Költségvétés és árjegyzék ingyen! Személyesen is megjelenek!

A pécsi 1907. évi orsz. kiállításán az Orsz. Ipar-egyesület által nagy ezüst-éremmel kitüntetve.

Krisztian József és Fia

méhviaszgyertyagyár, méz, fálya és viasz raktára

Számos évek óta a pécsi széke egy házas sok más orsz. bányai templom viaszgyertya, örökmeccs, olaj szállításja.

Alapított 1829-ben.

Ajánljuk a főtisztelendő plebános urak becses figyelmébe kitűnő minőségű és az egyház rendelkezésére megfelelő valódi méhviasszból készített templomi és egyéb viaszgyertyáinkat bármily nagyságban és az összes templomi kellékeket. — Kívánatra árjegyzékünket bérmentve küldjük.

12—16—26

Telefoniszám: 424.

PÉCSETT. Főület: Szigeti országút 3. sz. Fiókület: Jókai-tér 9. szám.

Ruzsinszky Béla

géperőre berendezett
oltárépítő műhelye
PÉCS, MAJLÁTH-U. 25. SZ.

Megbízható katolikus cég!

A pécsi orsz. kiállításon az iparművészeti társulat által arany éremmel kitüntetve.

Készít és elvállal

mindennemű templom berendezési és felszerelési tárgyak, u. m.:

oltár, szószék, gyóntatószék, templompadok, szentély-korlát és egyéb felszerelési tárgyak készítését, szállítását, régi oltárok aranyozását és átalakítását.

Pontos rajzzal és költségvetéssel készséggel szolgálok.

Több kisebb méretű vagy több nagyobb megrendelésnél személyes megjelenés.
10-33-52

Lelkiismeretes kiszolgálás!

Több elismerő nyilatkozat!

TÉGLA--CSERÉP.

Ajánljuk elsőrendű géptéglánkat, mészkőmentes hornyolt, bodfarkú és a gyárunkban előállított HANATSCHEK-féle tetőcserepet.

o A géptéglának az ára: o
1000 darabonként ab B a n i c z a-állomás 32 korona o

PECCOL JENŐ és TÁRSAI
GÖZTÉGLA ÉS CSERÉPGYÁRA
BANICZA.

Kérjen
mintát!

Kérjen
mintát!

4-5-15

ÖZV. LAKNER ANTALNÉ

sütődeje és lisztkereskedése

GYULAFEHÉRVÁR, NOVÁK FERENCZ-TÉR 6. SZÁM ALATT.

8-6-52

Ajánlom a n. é. közönség b. figyelmébe első rendű friss süteményeim, ú. m.: tejes és vajas kiflit, sós kiflit, sós fonottat, kalácsot, továbbá fehér, barna és félbarna kenyereimet, azonkívül házikenyérnek való legjobb minőségű lisztjeimet.

LISZTKERESKEDÉSEMBEN

csak a hírneves Neumann Testvérek cég aradi gőzmalma örleményeit árusítom. — Naponta 2-szeri kenyérsütés.

Naponta
friss
élesztő!

Kiváló tisztelettel: Özv. Lakner Antalné.

Boda József

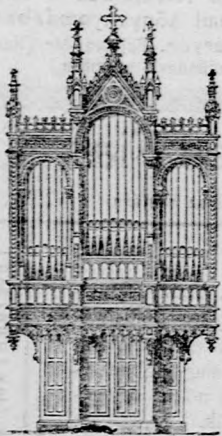
orgona- és harmonium-építő
CSIKTAPLOCÁN.

Van szerencsém a főtiszt. papság és m. t. egyháztanács tudomására hozni, miszerint orgona- és harmonium-építő

műhelyemet

teljesen ujjonnan rendeztem be, minek utánna módomban áll a legnagyobb szabású orgona-építését is elvállalni. Bárminemű javításokat átalakításokat jutányos árban, pontosan eszközök.

A n. é. közönség pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

Boda József orgona- és harmonium-építő
CSIKTAPLOCÁN.

ALAPITVA 1898.

6-33-52

ALAPITVA1898.

Valóban jó

és szépen égő

méhviaszgyertya

4 kilótól kezdve bérmentve kapható

Dokupil Lajos
viaszgyertya gyárosnál
NAGYLÉVÁRDON.

(Pozsonymegye.)

Nagyobb vételnél 15-20%
árengedmény.

árak kilónként:

2-40 K., 3-20 K., 4 K., 5 K., II.

8-32-52